

פרשת בשלה

תשפ"ב

גליון מ"ב

אז ישיר - התחזקות בעבודת 'שירת הים'

מ"ה קריעת

התחזקות בעבודת ה'...

לע"נ מ"ה רבינו אבן מירון
ג' רבינו אבן קרלין, וכל מתי ישראל

וכפי שדייק רש"י (ט"ו ה') מלשונות הפסוקים, שעל הרשעים נאמר "יאכלמו כקש" - שהולכין ומטורפין עולין ויורדין. על הבינוניים נאמר "ירדו במצולות כמו אבן", ועל הכשרים נאמר "צללו בעופרת" - שנחו מיד.

עוד מדייק הנצי"ב מנוסח שירת הים, שהיו שיינום נוספים באופן טבעי של המצרים: היו המצרים שטבעו על ידי השטוסים נכנסו לביצות שנתהוו בים סוף ו**שקעו** שם, ולא עלה בידם לצאת משם עד ששבו המים לאיתנם, ועליהם נאמר: "ומבחר שלישו טבעו בים סוף". ויש שמתו, כתוצאה מכך שהסוס ורוכבו **נשאבו** למעמקי הים כמו אבן, מבלי יכולת להתרומם משם, ללא סיבה הנראית לעין, ועליהם אמר הכתוב: "**ירדו במצולות כמו אבן**". והיו אחרים שמתו, כתוצאה מכך שמי התהום עלו **למעלה מראש הסוס** וכסוהו, מבלי יכולת הסוס להתרומם ולשחות, ועליהם נאמר: "**תהומות יכסימו**".

אפילו על גוים, וכל על ישראל.
ומשנתבררה להם השגחת ה' על כל יחיד להעניש כל אחד ואחד בעונש הראוי לו, הביאה ידיעה זו ליראה מהקב"ה.

וכן הביאה ההנהגה של מידה כנגד מידה, **לאמונה בקב"ה**, "שעד כה היה מקום עדיין לחשוב שאולי כחו של משה בכישוף או בידיעת שמות הקודש גדול כ"כ, לעשות באמצעותם כל המכות וגם קריעת ים סוף, אבל עתה שראו הגמול לכל אחד בהשגחה כפי מעשיו, האמינו כי אך יד ה' הוא, ומשה הוא עבדו, ולא עושה מדעתו ח"ו. וזהו שנאמר: "וירא ישראל את היד הגדולה אשר עשה ה' במצרים" - שראו שהעניש את המצרים באופן שונה זה מזה, מידה כנגד מידה, וראייה זו הביאה אותם לזיאתם בה' ובמשה עבדו".

וראה עוד דברים המלהיבים בעניין 'שירת הים' בנפש שמשון' (סידור התפילה) וב'דעת תפילה'.

א' תמוז וזאת
מאגידת הנשפים
המגידים שיש"א

הכנה בוערת לשבוע "קבלת התורה"

מספר שבועות לפני פתיחת ישיבת "חכמי לובלין" בראשות מרן הגה"צ ר' מאיר שפירא זיע"א, ביקר רבי מאיר אצל מורו ורבו האדמו"ר מטשורטקוב בינה. הרבי יען לא לו לפתוח את הישיבה ללא פרסום רב, ונימק את דבריו בדברי חז"ל האומרים שהלוחות הראשונות נשברו מפני עין הרעה שלטת בהן, מכיוון שניתנו בקולי קולות. למרות שמע רבי מאיר את דברי רבו, אעפ"כ ביקש ממנו רשות שיסכים לתוכנית שלו לפתיחת הישיבה, וכך הסביר את הדברים:

"בודאי צודק הרבי בדברו, אך יותר לי לשאול, הלא השי"ת ידע מראש כי קולי הקולות יזיקו בסופו של דבר ללוחות הברית, א"כ מדוע הוא ית"ש לא נתן אותם בחשאי? אלא, שלפני 'מתן תורה' היה העולם שרוי באלימות ובבערות, וכוח שם רגיל לא היה מסוגל להוציאו משקיעות החומות, והיות שרצון ה' היה להראות קבל עולם שישנו מנהיג לבירה, ע"כ היה צורך במאורע מרעיש ומועז, וזה ניתן להראות רק ע"י הקולי קולות של המעמד הנבחר בהר סיני, אף שהיה ידוע מראש שהפרסום יביא לידי שבירת הלוחות.

כן הוא הדבר במצבי אני, זה שבע שנים שאני מחכה לאותו היום בו אוכל להרים את קולי ברעש אדיר ולהכריז קבל עם ועדה "אוי להם לבריות מעלבוני של תורה!" אם כן, אפילו אם הפרסום עלול ח"ו לפגוע בי, מוכן אני לכך, העיקר שיתקדש שם שמים ברבים". דברים קדושים וטהורים אלו שכנעו את הרבי והוא הסכים לתוכנית שהגה רבי מאיר.

ולענייני יאמר; בעני"ה מתחילים אנו את 'שבוע קבלת התורה' (כידוע מהרמ"ח ועוד, שהקריאה מעוררת את הזמן) "ואוי להם לבריות מעלבוני של תורה - מתגבר בכל יום ויום" שומה עלינו לשמור מתנינים ולהתחזק כל אחד לפנים דרגה זיליה, לקבל את התורה מתוך "אש קודש" ולהכריז קבל עם ועולם "נעשה ונשמע", וככל שאנחנו נתחזק בקבלת התורה, ונעזק בקול גדול "תורת משה אמת", כך יושפע העולם מקבלת התורה דתשפ"ב, ויתרבה כבוד שמים...

שירת הים בנעימה ובשמחה, שע"ו, כאמור, נמחלים כל עונותיך, ולא רק לענייני מחילת עונות הדברים האמורים, אלא לכל מיני הישועות, כמו שכתב הרה"ק ה'בית אהרן' ז"ל (פסח ב"ה איתא במדרש) וז"ל: בשירת הים יש הכל, מה שהיה ומה שעתידי להיות, וכל הגאולות וכל העניינים שצריך האדם, הכל הכלל בשירת הים, ואם יאמר האדם שירת הים בכל לב ובמסירות נפש כל אחד לפי מה שהוא, יתוקן כל ענייניו בגוף ובנפש' עכ"ל. (באר הפרישה - בשלה).

יש להתבונן, מה כל כך מיוחד בשירת הים' ובנס 'קריעת ים סוף' יותר מכל 'עשרת המכות'???

מבאר רבינו המשיגי' זצוק"ל: כי לנס 'קריעת ים סוף' הייתה יחודית, והייתה בו תוספת על הניסים של יציאת מצרים. התורה כותבת: "וירא ישראל את היד הגדולה אשר עשה ה' במצרים ויראו העם את ה' ויאמינו בה' ובמשה עבדו". **לשון הכתוב מורה, שקריעת ים סוף היא שהביאה לאמונה בה' ובמשה עבדו.**

הנצי"ב (העמק דבר) תמה על כך, "מדוע התפעלו ישראל בקריעת ים סוף יותר מאשר מיציאת מצרים?"
עוד תמה הנצי"ב, מדוע הכתוב מדגיש דוקא את ה'יד הגדולה אשר עשה ה' במצרים', הרי עיקר הנס היה - הצלת ישראל מהמצרים שדרפו אחריהם והיו קרובים להשיגם, ולא טביעת המצרים? ועוד, מדוע הנס הביא ליראה מה', וכי משום הצלה והנס הגיע פחד ה'?"
מבאר הנצי"ב: **שהמיוחד בנס קריעת ים סוף, שראו בו הנהגה של מידה כנגד מידה. כי בנוסף לעצם טביעתם של המצרים, אופן טביעתם ומיתתם היה שונה זה מזה, כי מי שרשעתו הייתה גדולה יותר, מת - מידה כנגד מידה - מיתה המלווה ביסורים גדולים יותר.**

דוא"ר: do548432274@gmail.com

ר' אמונת של הרבה הרב דוד מטיאס

נמילות ימים לדבר שטיבולו במשקה

שאלה: האם נטילת ימים לפני אכילת דבר שטיבולו במשקה היא חובה גמורה?

תשובה: לדעת הרבה אחרונים נטילה זו היא חובה גמורה ויש שכתבו שהנהוגים להקל יש להם על מה שיסמכו.

מקורות: עיין גמ"א (ק"ה ס"ח פ"ח) שכתב בשם הלחם המודות שהעולם נוהגים שלא ליטול [לדבר שטיבולו במשקה] ויש להם על מה שיסמכו (שסומכים על מקצת הראשונים הסוברים שלא הצריכו נטילה לטיבולו במשקה אלא בימיהם שהיו אוכלים בטהרה) עכ"ל, וכן נראה שבוודות שלפנינו לא נהגו בזה כ"כ וכפי שהיה רגיל לומר הגרש"א זצ"ל שכן מוכח מהספדו של החיי אדם על בנו, ששיבחו על שנהרג בנטילה זו, הרי שגם בולגא בימי הגר"א לא החמירו בדבר כי אם יחידים סגולה, והוסף הגרש"א שגם בדרוש שלפנינו לא הקפידו בכך הרבה תלמידי חכמים, אבל עתה כאשר דוא ורבו המדקדקים בנטילה זו וכמו שכתבו הפוסקים דיון שהרבה החמירו מאוד בזה אין להקל למעשה עכ"ל (הליכ"ו ש"ע על פסח). אמנם המשנ"ב (ס"כ) החמיר מאוד בנטילה זו שכתב על דברי הלחם המודות הנ"ל ז"ל: אבל הרבה אחרונים החמירו מאוד בדבר זה וכתבו דהעיקר כרוב הפוסקים דרין נטילה מדינא אף בזמן הזה וכו', ולכן אף העולם אין נוהגין לברך עכ"פ אין להקל לאכול בלא נטילה עכ"ל. וידידי הרה"ק ידידיה שוורץ שליט"א [מו"צ בבית ההוראה של הגרמ"ש קליון שליט"א] שאל במכתב מהגר"ח קניבסקי שליט"א האם החזו"א החמיר בנטילת ימים לדבר שטיבולו במשקה, והשיב הגר"ח בכת"ו: "לא הבנת השאלה, בטיבולו במשקה ודאי החמיר" עכ"ל.

ברכה על הנטילה

שאלה: האם מברכים על נטילה זו?

תשובה: נהגו העולם שלא לברך על נטילה זו, ועיין במקורות.

מקורות: עיין שולחן ערוך (סי' ק"ח ס"ד) שכתב שלא יברך על נטילה זו, ולענין ברכה יש לחוש לדעת מקצת הראשונים הסוברים שלא הצריכו נטילה לדבר שטיבולו במשקה אלא בימיהם שהיו אוכלים בטהרה ע"ש. אמנם דעת הגר"א (ביאור הגר"א ס"ק י"א) שיש לברך על נטילה זו, שכן הסכימו רוב הפוסקים שגם היא אידא צריך ליטול מדינא ואין חוששין לדעת מקצת הראשונים הנ"ל ע"ש. ומדברי המשנ"ב (ס"כ) משמע שנהגו העולם שלא לברך על נטילה זו ע"ש.

